

MEDICINĂ VETERINARĂ

FACULTATEA DE MEDICINĂ VETERINARĂ LA CEA DE-A 75-A ANIVERSARE A UNIVERSITĂȚII AGRARE DE STAT DIN MOLDOVA

GH. DONICA,

decan al Facultății de Medicină Veterinară

Evenimentul pe care îl sărbătorim în octombrie 2008 are o semnificație deosebită nu numai pentru cei al căror destin este legat, propriu-zis, de instituția pe care o reprezentăm, dar și pentru întreaga Republică. Acum 75 de ani, a fost fondată Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM), eveniment care a marcat o etapă cardinală în dezvoltarea învățământului agronomic din Republica Moldova. UASM astăzi include în structura sa 8 facultăți, inclusiv Facultatea de Medicină Veterinară.

Orice profesie, inclusiv cea de medic veterinar, începe, se dezvoltă și se perfecționează prin învățământ. Învățământul superior medical veterinar din Republica Moldova a fost înființat în anul 1974 la Secția de medicină veterinară în cadrul Facultății de Zootehnie. La deschiderea acestei secții au contribuit: *Gh. Rudi, M. Musteață, E. Zgardan, I. Bularga, D. Holban, M. Țurcanu și alții.*

Ca unitate de învățământ de sine stătătoare a UASM, Facultatea de Medicină Veterinară a început să-și desfășoare activitatea din aprilie 1976, avându-l în frunte mai mult de 20 ani pe profesorul universitar, membru corespondent al AȘM Eugen Zgaradan. Din 1995 pînă în prezent decan al facultății este conferențiarul universitar Gh. Donica.

Ajunși în pragul jubileului de 75 ani de la fondarea UASM, putem fi siguri de importanța vitală a profesiei de medic veterinar. În anul fondării Facultății au existat și unele dificultăți, care au fost depășite cu succes. Probabil tocmai acele dificultăți, dar și pregătirea prealabilă sub îndrumarea înțeleaptă a profesorilor universitari mai sus enumerați, precum și a profesorilor universitari *P. Gherțen, I. Scutaru, V. Malîșev* și altor colegi de la facultate, au făcut ca succesorii dumnealor (*Gh. Donica, S. Balanescu, V. Enciu, N. Starciuc, V. Macari, M. Popovici, N. Stratan, Gr. Dumitraș* etc.) astăzi, să facă față cu onoare misiunii care le revine după cum, la fel vor face-o, sperăm, și colegii care ne vor urma.

Până în 1974 unele discipline de studii ale medicinei veterinare la Chișinău au fost predate studenților de la Facultatea de Zootehnie, de colaboratorii catedrelor „Bazele medicinei veterinare” și „Anatomia animalelor domestice”. În anii care au urmat, a fost determinată structura facultății care include și astăzi 6 catedre: Anatomia animalelor domestice, Zooigiena, Epizootologia, Parazitologia, Terapia, Obstetrica și chirurgia. Strategia colaboratorilor catedrelor din cadrul facultății determină dezvoltarea și perspectiva profesiei, cercetarea științifică asigură succesul economic al ramurii respective, iar, în final, realizarea pentru animale, ceea ce s-ar putea exprima prin „sănătate economică”.

În ultimii ani numărul de studenți înscriși la anul întâi la facultate este de 70 de persoane. Deși facultatea are de un trecut istoric relativ scurt, evocarea condițiilor în care a luat ființă și modului în care a evoluat, constituie pentru cadrele facultății și pentru absolvenții ei, la fel și pentru studenții de astăzi, un prilej pentru a imprima o nouă calitate muncii de instruire a medicilor veterinari cu o înaltă pregătire profesională și conștiință cetățenească.

Astăzi la cele 6 catedre ale facultății activează 5 doctori habilitați, 23 doctori în medicină veterinară și biologie, 8 lectori și asistenți universitari.

Pînă în prezent facultatea a pregătit 2453 medici veterinari, inclusiv 340 pentru țările din Asia, Africa și America Latină.

Astăzi absolvenții facultății activează în calitate de medici veterinari de profil general, medici veterinari epizootologi, terapeuți, parazitologi, chirurghi, ginecologi, toxicologi, experți sanitar veterinari, medici veterinari-specialiști în bolile suinelor, păsărilor, animalelor de companie.

La facultate, pe parcursul anilor au fost pregătite și susținute 9 teze de doctor habilitat și 31 teze de doctor în medicină veterinară și biologie. Aceste realizări ale colectivului au servit drept argument pentru Comisia Superioară de Atestare a Republicii Moldova de a institui în cadrul UASM 3 seminare de profil și 3 Consilii Științifice Specializate de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat în medicină veterinară și biologie.

Cadrele didactice de înaltă ținută științifică E. Zgardan, D. Holban, I. Scutaru, V. Enciu, N. Stratan, Gh. Donica, S. Balanescu, N. Josan, N. Starciuc, V. Macari, A. Budanțev sunt conducători de doctorat.

Tematica principală de cercetare științifică la facultate este axată pe următoarele direcții: 1) perfecționarea metodelor de profilaxie și tratament în traumatismul de nutriție la bovine; 2) modernizarea proceselor de crioconservare a resurselor genetice la animale, păsări și pești; 3) elaborarea metodelor ecofiziologice de combatere a sterilității și normalizării funcției de reproducție la animale; 4) elaborarea și perfecționarea metodelor de adaptare, profilaxie și tratament a animalelor și păsărilor; 5) elaborarea sistemului integral de combatere și profilaxie a infestării mixte cu strongili gastrointestinali la ovine; 6) elaborarea și perfecționarea utilizării de noi produse veterinare pentru diagnosticul, profilaxia și tratamentul bolilor gastrointestinale de nutriție și metabolism. Antioxidante și Probiotice; 7) aspectele epizootologice, clinice, de diagnostic, tratament, profilaxie și combatere a bolilor virotice respiratorii la tineretul bovin; 8) elaborarea și perfecționarea metodelor și mijloacelor pentru profilaxia, tratarea și combaterea bolilor infecțioase la păsări; 9) rezistența naturală și reactivitatea imunologică, factorii celulari și umorali de reglare a imunogenezei la vițeei nou-născuți; 10) aspecte de morfologie, morfopatologie, profilaxie și tratament a bolilor autopodiilor la animalele domestice.

Activitatea științifică a colaboratorilor s-a materializat într-un șir de publicații de valoare, manuale, monografii, patente, brevete, lucrări metodice, recomandări implementate în producție, articole și lucrări științifice publicate în reviste de specialitate din Republică și de peste hotare, sau comunicate la diverse congrese, simpozioane, uniuni științifice.

Restructurările care au loc în serviciul sanitar veterinar, bazat pe proprietatea privată (de liberă practică) și economia de piață, impun transformări radicale și în sistemul de învățământ superior medical veterinar. Astfel începând cu anul universitar 2001/2002, la toate facultățile UASM, inclusiv și la Facultatea de Medicină Veterinară, pentru prima dată în învățământul superior din țară, a fost implementat Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS), care oferă studenților diferite facilități.

O deosebită importanță pentru studenți are implementarea, începând cu anul 2002/2003, a Curriculum-urilor disciplinelor de specialitate, în care se prezintă o informație valoroasă despre conținutul cursului, contribuția lui la realizarea cerințelor standardului profesional, perioada de predare, forma de evaluare etc.

Actualmente fiecare catedră este înzestrată cu calculatoare, televizoare, aparatură video și de proiectare. În anul 2004, cu aportul administrației Universității, în special a rectorului Gh. Cimpoieș, la facultate a fost deschisă o sală de calculatoare înzestrată cu numărul necesar de calculatoare conectate la sistemul INTERNET pentru pregătirea studenților la Informatică și Tehnica de Calcul, iar în căminul studențesc au fost create condiții excelente de odihnă și trai (au fost deschise bucătării, sală de agrement, baie, sală sportivă).

Începând cu anul universitar 2005-2006, studenții înmatriculați în bază de bacalaureat își desfășoară activitatea după un plan de învățământ integrat cu durata de 6 ani, ceea ce corespunde unui număr de 360 credite ECTS. La anul 6 planul de învățământ integrat include trei specializări: farmacoterapia veterinară; controlul și expertiza produselor de origine animală; clinica animalelor de companie. Începând cu anul 2005, fiecărui absolvent i se înmânează suplimentul la diplomă în conformitate cu recomandările UNESCO-CEPES. Scopul suplimentului este de a furniza suficiente date personale despre deținător, precum și de a spori gradul de transparență internațională, dar și recunoașterea academică și profesională a calificărilor.

Astfel, la finalizarea studiilor, absolvenții promoției 2011, vor putea obține, pentru prima dată în țara noastră, diploma de master în medicina veterinară. În 2006 pentru aprecierea calității învățământului superior medical veterinar din republică, la facultate au fost formate Comitetele respective de asigurare internă și externă a calității învățământului, care activează în baza statutului, aprobat de Senatul universitar și Regulamentului respectiv, aprobat prin decizia Adunării generale a Comitetelor.

Facultatea de Medicină Veterinară, una dintre primele facultăți ale UASM, a elaborat Catalogul cursurilor universitare conform cerințelor Comisiei Europene înaintate instituțiilor de învățământ pentru a fi recunoscute ca parteneri de încredere în cooperarea europeană și internațională, în care este prezentată informația cu privire la programele oferite de către UASM în anul universitar 2008/2009. Aici sunt descrise: calificarea acordată și competențele obținute de către student și întreprinderile în care poate activa absolventul; structura programului de studiu cu unitățile de curs și indicarea numărului de credite acordate; regulile de examinare și evaluare și accesul la studii în continuare. Tot în acest catalog găsim descrierea generală a programului de studii integrate în domeniul medicinei veterinare,

care include: modulele de discipline fundamentale; de formare a abilităților și competențelor generale de orientare socio-umanistă și de specialitate, iar în cadrul acestora module de discipline obligatorii, opționale și facultative, care oferă studentului posibilitatea să-și aleagă traseul său educațional din oferta de discipline pe specialitatea - Medicina Veterinară.

Anul 2007 a purtat amprente mai multor evenimente de diferit gen. În acest an la un nivel destul de înalt, Facultatea de Medicină Veterinară, a fost evaluată și acreditată de către Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditate. Însă îndată după acest eveniment destul de plăcut, în luna februarie, a anului 2007 printr-o hotărâre de Guvern am fost nevoiți în plin proces de studii să transferăm Facultatea din blocul de studii de pe strada S. Lazo, 1 în alt bloc de studii din Campusul de la Petricani. A fost o perioadă destul de dificilă pentru întreaga facultate, însă prin susținerea și încurajarea administrației Universității, buna înțelegere și unirea întregului colectiv al facultății, într-o perioadă destul de scurtă, blocul respectiv de studii, unde au fost amplasate catedrele facultății a fost reparat, bine amenajat, parțial mobilat, ceea ce ne-a permis finalizarea cu succes a anului de studii 2006-2007. Totodată a fost construit un staționar temporar pentru animale, sală de operații pentru animale mari și de companie, manej etc.

Un rol important în activitatea facultății o are colaborarea și cooperarea cu alte instituții din republică și de peste hotare. Astfel cadrele didactice de la catedrele facultății colaborează cu: Direcția Generală Medicină Veterinară a MAIA, serviciile veterinare raionale și municipale, Universitatea de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” din Chișinău, facultățile de Medicină Veterinară din București, Iași, Timișoara, Cluj-Napoca (România), Facultatea de Medicină Veterinară din Odesa (Ucraina), Academia de Medicină Veterinară din Sankt-Petersburg și Moscova (Rusia) și Vitebsk (Belorusia) etc.

Un impact relevant asupra modernizării facultății o are de asemenea și participarea la diferite proiecte naționale și internaționale. În acest context menționăm, că colaboratorii catedrelor de Terapie, Obstetrică și chirurgie (prof. univ. D. Holban, conf. univ. M. Popovici, lect. sup. V. Cociu) activează în cadrul proiectului internațional „Fatty Liver Incidence on mini Dairy Cow Farms in Serbia, Romanian Republic of Moldova”, finanțat de Asociația de Cooperare Europeană a țărilor riverane bazinului Mării Negre. De asemenea șeful catedrei epizootologie N. Starciuc activează în Program Național „Informarea medicilor veterinari de Stat și privați cu acțiunea și implementarea Legii privind activitatea sanitară veterinară din Republica Moldova în Contextul armonizării la cerințele Europene”, finanțat de Banca Mondială.

Intenția cadrelor didactice ale Facultății de Medicină Veterinară rămâne de a constitui un generator de artă veterinară care, pornind de la animale, să ajungă la inima oamenilor și să consolideze relațiile de prietenie cu Asociații de Medici Veterinari, școli și facultăți de medicină veterinară de pretutindeni pentru binele și prosperarea specialistului medical veterinar. Obținerea unui renume al realizărilor didactice și științifice a colaboratorilor facultății a fost posibilă doar într-o atmosferă de muncă și creație cu adevărat colegială, care a fost și este la înălțime și pînă în prezent, precum și înaltul spirit de responsabilitate a celor ce au activat și continuă să activeze în cadrul facultății.

Pășind pe calea valorificării rezultatelor, colectivul Facultății de Medicină Veterinară nu numai că face o retrospectivă la trecut, ci trasează și mari planuri pe viitor. Este necesară adaptarea la cerințele noilor structuri social-economice, o nouă viziune pentru valorificarea cercetărilor în domeniul medicinei veterinare.

Totodată, colectivul facultății nu doar se conformă cerințelor de receptivitate la transformările sociale ce se produc, dar și contribuie în mod direct la aceste transformări.

O mare speranță pentru prosperarea facultății o constituie dezvoltarea în continuare a bazei tehnico-materiale, în special a construcției clinicii veterinare tip.

Totalizând contribuția și realizările obținute pe parcursul anilor de muncă titanică, depusă cu multă dăruire de sine la altarul învățămîntului, științei și practicii medicală veterinară ne exprimăm speranța că și în continuare Facultatea de Medicină Veterinară va rămîne o făclie veșnic aprinsă pentru luminarea și propulsarea științei medicală veterinară moldovenești.

Cu prilejul aniversării a 75 ani ai Universității Agrare de Stat din Moldova, colaboratorii Facultății de Medicină Veterinară aduc calde felicitări administrației Universității, tuturor cadrelor didactice universitare, absolvenților și studenților, întregului personal al UASM pentru tot ce au realizat în domeniul învățămîntului agrar din Moldova, a cercetărilor științifice și a activității de extensiune, pentru afirmarea acestei școli superioare agrare pe plan național și internațional.